

Сучасні соціально-економічні трансформації, спричинені воєнними конфліктами та техногенними катастрофами, суттєво загострюють проблему забезпечення економічної стабільності держав. У цих умовах поряд із традиційними економічними чинниками дедалі більшого значення набувають нематеріальні ресурси, зокрема психологічна стійкість населення.

Наукова новизна дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні психологічної стійкості як економічної категорії, що визначає здатність економіки адаптуватися до кризових шоків та забезпечувати сталі темпи розвитку.

Психологічна стійкість визначається як здатність індивіда ефективно адаптуватися до стресових ситуацій, зберігати функціональність і приймати раціональні рішення в умовах невизначеності. У економічному контексті вона виступає складовою людського капіталу та безпосередньо впливає на продуктивність праці, інноваційну активність і загальний рівень економічного розвитку.

Згідно з дослідженнями Всесвітньої організації охорони здоров'я, психічні розлади можуть знижувати продуктивність праці на 20–30%, що призводить до суттєвих економічних втрат [1]. Світовий банк також зазначає, що витрати, пов'язані з порушеннями психічного здоров'я, мають довгостроковий характер і негативно впливають на економічне зростання [2].

В умовах воєнних конфліктів психологічне навантаження на населення різко зростає. Хронічний стрес, тривожність і посттравматичні розлади знижують працездатність, обмежують участь населення в економічній діяльності та негативно впливають на функціонування ринку праці.

Окрім цього, психологічні фактори істотно впливають на економічну поведінку суб'єктів. У кризових умовах спостерігається зниження споживчої активності, підвищення схильності до заощаджень та уникнення ризикованих інвестиційних рішень.

Техногенні катастрофи також мають значний психологічний ефект, формуючи відчуття небезпеки, недовіру до інституцій та соціальну напруженість.

Психологічна стійкість має як індивідуальний, так і колективний вимір, що проявляється у рівні соціальної згуртованості та довіри в суспільстві.

Державна політика повинна враховувати психічне здоров'я як важливий економічний ресурс. Інвестиції у відповідні програми сприяють підвищенню економічної стійкості.

Таким чином, психологічна стійкість населення виступає ключовим фактором економічної стабільності та потребує інтеграції у систему державного управління.

References

1. World Health Organization. Mental health and well-being. Geneva: WHO, 2022.
2. World Bank. The Economic Costs of Mental Health Conditions. Washington, DC: World Bank, 2021.
3. OECD. Health at a Glance: Europe 2022. Paris: OECD Publishing, 2022.

UDC 338.48:355.02:620.9

**Maj J., Major General, Professor, Habilitated Doctor of Military Sciences, Rector WSHIU;
Gorska M., Ph.D., Founder WSHIU**
WSHIU Academy of Applied Sciences in Poznan, Poland

SECURITY MANAGEMENT AS A FACTOR OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF MILITARY THREATS AND ENERGY CRISES

Abstract. The paper examines security management as a key determinant of sustainable development in the context of military threats and energy crises. The scientific novelty lies in conceptualizing security management as an integrated system combining military, economic and energy dimensions. It is shown that adaptive governance mechanisms increase the resilience of

economic systems, including tourism and recreation sectors. The necessity of risk-oriented and flexible management strategies in conditions of geopolitical instability is substantiated.

Keywords: *military affairs, military security, management, economy, tourism and recreation, energy, crisis management.*

Maj J., Gen. dyw., Prof., Dr hab nauk wojskowych, Rektor WSHIU; Górska M., Dr nauk społecznych, Założyciel WSHIU

WSHIU Akademia Nauk Stosowanych w Poznaniu, Polska

ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM JAKO CZYNNIK ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU W WARUNKACH ZAGROŻEŃ MILITARNYCH I KRYZYSÓW ENERGETYCZNYCH

Streszczenie. *W pracy analizuje się znaczenie zarządzania bezpieczeństwem jako kluczowego czynnika zrównoważonego rozwoju w warunkach zagrożeń militarnych i kryzysów energetycznych. Nowość naukowa polega na ujęciu zarządzania bezpieczeństwem jako zintegrowanego systemu obejmującego bezpieczeństwo militarne, energetyczne i gospodarcze. Wykazano, że skuteczne mechanizmy zarządzania zwiększają odporność systemów ekonomicznych, w tym sektora turystyki i rekreacji.*

Słowa kluczowe: *sprawy wojskowe, bezpieczeństwo wojskowe, zarządzanie, ekonomia, turystyka i rekreacja, energetyka, zarządzanie kryzysowe.*

Współczesne uwarunkowania geopolityczne oraz rosnąca liczba konfliktów zbrojnych znacząco wpływają na funkcjonowanie gospodarek narodowych. Globalizacja oraz powiązania ekonomiczne powodują, że skutki konfliktów wykraczają poza regiony ich bezpośredniego występowania, oddziałując na rynki międzynarodowe [2].

Zarządzanie bezpieczeństwem w takich warunkach nabiera charakteru strategicznego i wymaga integracji różnych obszarów funkcjonowania państwa. W szczególności dotyczy to powiązań między bezpieczeństwem militarnym, energetycznym oraz gospodarczym [1].

Bezpieczeństwo militarne stanowi fundament stabilności państwa, jednak jego współczesne rozumienie obejmuje także zdolność do zapewnienia ciągłości funkcjonowania gospodarki oraz ochrony infrastruktury krytycznej.

Sektor energetyczny odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu stabilności ekonomicznej. Zakłócenia dostaw energii prowadzą do wzrostu kosztów produkcji, spadku konkurencyjności przedsiębiorstw oraz pogorszenia sytuacji społeczno-ekonomicznej [1].

Nowość naukowa niniejszego opracowania polega na kompleksowym ujęciu zarządzania bezpieczeństwem jako systemu zintegrowanego, który łączy aspekty militarne, energetyczne i ekonomiczne w jednym modelu analitycznym.

W warunkach kryzysowych szczególnego znaczenia nabiera zarządzanie oparte na analizie ryzyka oraz zdolności do adaptacji. Koncepcja odporności pozwala na minimalizowanie skutków kryzysów oraz szybkie przywracanie równowagi systemów gospodarczych.

Sektor turystyki i rekreacji jest szczególnie wrażliwy na zagrożenia bezpieczeństwa. Spadek poczucia bezpieczeństwa wpływa na decyzje konsumentów oraz ogranicza rozwój regionów turystycznych [3].

Efektywne zarządzanie wymaga wdrażania strategii adaptacyjnych oraz koordynacji działań na poziomie krajowym i międzynarodowym. Integracja polityk publicznych zwiększa skuteczność reakcji na kryzysy.

Kapitał ludzki odgrywa istotną rolę w procesach zarządzania bezpieczeństwem. Kompetencje menedżerskie oraz zdolność podejmowania decyzji w warunkach niepewności są kluczowe dla funkcjonowania organizacji.

Podsumowując, zarządzanie bezpieczeństwem stanowi jeden z najważniejszych czynników zapewnienia stabilności gospodarczej. Integracja różnych obszarów bezpieczeństwa pozwala na budowanie bardziej odpornych systemów ekonomicznych [1][2].

References

1. OECD. Energy Security and Economic Growth. Paris: OECD Publishing, 2023.
2. World Bank. Global Economic Prospects. Washington, DC: World Bank, 2023.
3. UNWTO. Tourism and Crisis Management. Madrid: UNWTO, 2022.

UDC: 351.74:004.8:005.8

Przybyl J.

WSHIU University Poznan, Poland

DIGITAL TRANSFORMATION OF LAW ENFORCEMENT POLICY IN CONDITIONS OF MILITARY CONFLICTS AND TECHNOLOGICAL CRISES

***Abstract.** The paper analyzes the role of digital transformation in shaping modern law enforcement policy under conditions of military conflicts and technogenic crises. Particular attention is paid to the development of police competences, including negotiation, analytical skills and crisis response. Digital tools enhance coordination, decision-making and operational effectiveness. The study highlights the importance of EU security policies and NATO cooperation in strengthening institutional resilience. The findings indicate that digitalization is a key factor in improving the effectiveness of police activities in unstable environments.*

***Keywords:** law enforcement, police activities, digitalization, crisis response, security policy, EU, NATO.*

Przybyl J.

WSHIU Akademia Nauk Stosowanych, Poznań, Polska

TRANSFORMACJA CYFROWA POLITYKI ORGANÓW ŚCIGANIA W WARUNKACH KONFLIKTÓW ZBROJNYCH I KRYZYSÓW TECHNOLOGICZNYCH

***Abstrakt.** W artykule analizuje się rolę transformacji cyfrowej w kształtowaniu współczesnej polityki organów ścigania w warunkach konfliktów zbrojnych oraz kryzysów technologicznych. Szczególną uwagę poświęcono rozwojowi kompetencji funkcjonariuszy policji, w tym negocjacyjnych, analitycznych oraz reagowania kryzysowego. Narzędzia cyfrowe zwiększają koordynację działań, jakość podejmowania decyzji oraz efektywność operacyjną. Wskazano także znaczenie polityk bezpieczeństwa UE oraz współpracy z NATO dla wzmacniania odporności instytucjonalnej.*

***Słowa kluczowe:** organy ścigania, policja, cyfryzacja, zarządzanie kryzysowe, bezpieczeństwo, UE, NATO.*

Współczesne środowisko bezpieczeństwa charakteryzuje się wysokim poziomem niepewności, wynikającym z konfliktów zbrojnych oraz katastrof technologicznych. Zjawiska te wymuszają redefinicję polityki organów ścigania oraz adaptację do nowych warunków funkcjonowania [1]. W takich warunkach kluczowe znaczenie ma zdolność instytucji publicznych do szybkiego reagowania oraz efektywnego zarządzania informacją.

Transformacja cyfrowa odgrywa fundamentalną rolę w modernizacji struktur policyjnych. Wdrożenie technologii cyfrowych, takich jak systemy analityczne, sztuczna inteligencja oraz narzędzia big data, umożliwi zwiększenie skuteczności działań operacyjnych oraz poprawę jakości podejmowanych decyzji [2].

Nowoczesne modele zarządzania bezpieczeństwem opierają się na koncepcji governance, zakładającej współpracę różnych instytucji oraz integrację systemów informacyjnych. Podejście to sprzyja zwiększeniu efektywności działań oraz lepszej koordynacji w sytuacjach kryzysowych [3].

Szczególne znaczenie mają kompetencje funkcjonariuszy policji, w tym zdolności negocjacyjne, analityczne oraz umiejętność działania w warunkach wysokiego stresu. Kompetencje te są kluczowe w kontekście reagowania na zagrożenia hybrydowe oraz sytuacje kryzysowe [4].